Ania dagiti pagilasinan ti

ANTHRAX

Nalang-ab nga anthrax ti damo ket pumada ti kadawyan nga panateng. Mangrugi aagiti pagilasinanti uneg ti 7 nga aldaw nga pannakaakar ket maibilang dagiti sumaganad:

Gurigor (temperatura nga nangatngato ngem 100 grado F). Ti gurigior ket mabalin Nga buyugen ti panaglammin wenno panagling-et ti rabii.

Simtomas (pagilasinan) a kas trangkaso.

Panagsakit ti karabukob, sarunuen ti rigat ti panagalimun, lumteg nga ngalangala, sakit ti ulo , ulaw, awan imas ti kaan, rusrusuken, panagsarwa, wenno panagtakki.

Gagatel ti rupa, braso wenno ima nga mangrugi a kasla taramidong sa agbalin nga awan ut-ut na nga ulcer nga addaan nangiset iti tengnga.

Kalpasan ti sumagmamano nga aldaw, dagiti simtomas ket mabalin nga mapan ti napalalo nga panagrigat ti panaganges ken kintayeg. Iti na-anglab nga anthrax ket makapatay no mabaybay-an.

Para kadagiti dadduma nga inpormasyon

Aloha United Way

2 1 1

www.hawaii.gov/doh

wenno

www.cdc.gov

Linda Lingle, Governor
Chiyome L. Fukino, M.D., Director of Health

The Health State
HAWAI'I DEPARTMENT OF HEALTH

Ti Departamento ti Salun-at ket sipapalubos kadagiti programas ken aktibidad iti isu amin nga lipi, kolor, nasionalidad (kabilang ti pagsasao), tawen, kinatao, relihiyon wenno kakurangan ti kabaelan.
Suratan wenno awagan ti "Affirmative Action Officer"
Iti Box 3378, Honolulu, HI 96801-3378
Wenno iti (808) 586-4616 (voice)
Ti uneg ti 180 nga aldaw nga kaadda ti parikot.

Ilocano

11/03 Ilocano

Ilocano

CAUTION BIOHAZARD

ANTHRAX

Estado ti Hawaii Departamento ti Salun-at
www.hawaii.gov/doh
Para kadagiti dadduma nga inpormasyon
wenno pakaammo
awagan ti 2-1-1

Ania ti Anthrax?

Ti anthrax ket maysa a seryoso nga inpeksyon nga sakit aggapu ti agbukbukel nga bakteria Bacillus Anthracis.
Ti anthrax inpeksyon ket agbalin kadagiti tallo nga porma:

- Cutaneous: No ti bacteria ket umuneg babaen ti sugat wenno garumiad ti kudil.
- Inhalation: Maala babaen ti pannaka-anglab ti anthrax bacteria wenno bukel ti anthrax. Dagiti bukbukel ket babassit unay tapno makita ti bukod nga mata ken dagitoy ket awan langa na, kolor, angot wenno raman.
- Gastrointestinal: No makan ti taraon nga nalaukan ti anthrax.

Kasano nga maiwaras ti Anthrax?

Ti anthrax ket saan nga makaakar; ti sakit ket saan nga maiyakar ti maysa nga tao iti sabali nga tao. Ti tao ket mabalin nga mainpeksyonan ti anthrax babaen ti panageggem kadagiti produkto nga naggapu kadagiti naapektaran nga ayup wenno babaen ti pannaka-anglab ti bukbukel ti anthrax nga adda kadagiti produkto nga naggapu kadagiti naapektaran nga ayup. Pannangan kadaiti saan unay nga naluto nga karne dagiti naapektaran nga ayup ket maysa pay nga makagapu ti pannakaakar ti anthrax. Ti anthrax ket mabalin nga usaren met a kas bioterrorist nga armas.

Ania dagiti simtomas (pagilasinan) ti anthrax?

Cutaneous anthrax ket mangrugi a kas nagkabeteg nga agagatel nga kas langa ti kagat ti insekto ngem ti uneg ti 1 – 2 nga aldaw ket agbalin nga awan ut-ut na nga ulcer, kadaw-yan 1-3 cm. ti kalawa ken addan langa na nga nangisit ti tengnga. Mabalin nga lumteg dagiti adda ti sibay na nga glands. Manmano laeng dagiti matmatay ti cutaneous anthrax ta daytoy ket maagasan kadagiti umiso nga antibiotiko. Adda 20% nga kaso dagiti mabaybay-an ket agtinnag ti ipupusay..

Inhalation Anthrax umuna ket kapada ti kadawyan nga panateng. Ti simtomas ket mangrugi ti uneg ti 7 nga aldaw ti pannakainpeksyon, mabilang dagiti:

- Gurigor (temperatura nga nangatngato ngem 100 grado F). Ti gurigor ket mabalin nga buyugen ti panaglammin wenno panagling-et ti rabii.
- Simtomas a kas trangkaso.
- Panagsakit ti karabukob, sarunuen ti panagrigat ti panagalimun, lumteg nga ngalangala, sakit ti ulo, ulaw, awan imas ti pannangan, rusrusuken, panagsarwa, wenno panagtakki.
- Gagatel ti rupa, braso wenno ima nga mangrugi a kasla taramidong sa agbalin nga awan ut-ut na nga ulcer nga addaan nangisit iti tengnga.

Kalpasan ti sumagmamano nga aldaw, dagiti simtomas ket mabalin nga mapan ti napalalo nga panagrigat ti panaganges ken kinkintayeg. Iti na-anglab nga anthrax ket makapatay no mabaybay-an.

(Ti panagsingsinglot ket manmano nga langa ti naiparang ti inhalation anthrax. Ti tao nga agsingsinglot ken addaan simtomas ti kadawyan nga panateng ket mas makuna nga agpanpanateng, ket saan nga gapu ta addaan anthrax.)

Gastrointestinal anthrax ket adda langa na nga nakaro nga panagbussog ti bagis. Mangrugi a kas sinyales ti ulaw, awan imas ti pannangan, panagsarwa, ken gurigor nga sarunuen ti panagsakit ti rosuk, panagsarwa ti dara, ken napalabes nga panagtakki.

Kasano nga maagasan ti naidarang ti anthrax?

Masalakniban ti inpeksyon iti tao nga naidarang ti anthrax babaen ti panagtumar kadagiti antibiotiko nga ited doctor ti uneg ti 60 nga aldaw. Napateg ti nasapa nga panagtumar kadagiti antibiotiko para ti anthrax – ti pannakataktak ket kessayan na ti gundaway ti pannakalasat.

Adda kadi bakuna para ti anthrax?

Addan bakuna nga naaramid para ti anthrax,ngem dagitoy ket paipangpangruna laeng kadagiti tattao ti militar. Iti panagbakona masapul na ti adu nga indyeksion to uneg ti atiddog nga panawen ket nairekomenda laeng kadagidiay adda kadagiti naresgo nga obra a kas kadagiti obrador ti laboratoryo nga ageg-eggem nga kanayon ti bacteria ti anthrax. Ti panagusar ti antibiotiko kalpasan ti pannakaidarang ket epektibo nga pangsalaknib ti pannakaadda ti sakit nga anthrax.

Ilocano

Kasano nga maamuan no naidarang ka ti anthrax?

Ilocano

Saan mo nga makita wenno masay-up ti anthrax. Saan mo nga maamuan ti pannakaidarang aginggana nga di agparang dagiti simtomas, 7 nga aldaw kalpasan ti pannakaidarang. Maited dagiti opisyales ti salun-at kadagiti inpormasyon ti posible nga pannakaidarang. Bantayan ti telebisyon ken radio wenno umawag ti 211 para kadagiti inpormasyon ti posible nga pannakaidarang.

Ania ti aramidem no sika ket naidarang ti anthrax?

Awagan ti doctor. Ibagam iti manartaraken ti salun-at mo iti posible nga pannakaidarang mo. Ti doctor ket makaited ti resata ti antibiotiko. Epektibo ti panangtrato no maruggian nga nasakbay. Limitaran ti possible nga pannakaidarang kadagiti dadduma babaen ti panangilasin kadagiti naidarang nga banbanag ken lugar nga addaan bukel ti anthrax. Ugasan ti ima iti sabon ken danum.

Sadino ti pakasarakan ti anthrax ken kasano nga usaren?

Kadawyan nga nasarakan ti anthrax kadagiti balang ken taraken nga ay-ayup (baka, karnero, kalding, kamelyo, ugsa, ken dadduma nga mannangan ti mulmula), ngem mabalin met kadagiti tattao no naidarang da kadagiti nainpeksyon nga ayup, wenno bukel ti anthrax ket nausar a kas bioterrorist nga armas.

Apay nga adda dagiti panagamak maipanggep ti panangusar ti anthrax nga kas ahente ti bioterrorism?

Dagiti bukbukel ti anthrax ket nausaren nga armas ti bioterrorism. Idi 2001 dagiti bukbukel ti anthrax ket naigagara nga inkarga kadagiti sursurat ken naiwara babaen iti sistema ti postal nga nakaigapuan ti 22 nga kaso ti anthrax kabilang ti 5 nga pannakatay.

Mabalin kadi nga maaddaan ti anthrax dagiti dingwen ken dadduma nga ay-ayup?

Wen. Dagiti dingwen ken ayup tiwalang (puwera dagiti ikan, tumatayab ken lutiit (lisardo)) ket mabalin nga maaddaan ti anthrax. No ipagarup mo nga ti dingwen wenno ayup mo ket naidarang ti anthrax, awagamti beterinaryum.